

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa, dnia 14 sierpnia 2015 r.

VII.7202.25.2015.AWO

Pan

Marek Sawicki

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

ul. Wspólna 30

00 – 930 Warszawa

Szanowny Panie Ministrze

Do Rzecznika Praw Obywatelskich wpływają skargi dotyczące częstych zmian legislacyjnych podejmowanych przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi w zakresie przepisów regulujących warunki przyznawania płatności unijnej w ramach płatności ekologicznych. Jedną ze skarg dotyczy zmiany, która została wprowadzona rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 12 marca 2014 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Program rolnośrodowiskowy” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (Dz. U. z 2014 r., poz. 324). Powołanym powyżej rozporządzeniem wprowadzono dodatkowy warunek uzyskania płatności ekologicznej w postaci wytworzenia produktu ekologicznego. Wymóg ten następnie został zniesiony rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 27 października 2014 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Program rolnośrodowiskowy” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013 (Dz. U. z 2014 r., poz. 1487).

W dniu 18 maja 2015 r. Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich wystąpiło w tej sprawie do Departamentu Płatności Bezpośrednich Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju

Wsi z prośbą o ustosunkowanie się do zarzutów zawartych w skardze (kopia pisma RPO z dnia 18 maja 2015 r. w załączeniu). W odpowiedzi na to wystąpienie wskazano (kopia pisma z dnia 18 czerwca 2015 r. w załączeniu), że celem wprowadzenia zmian dokonanych rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 12 marca 2014 r. *zmieniającym rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Program rolnośrodowiskowy” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013* było osiągnięcie szybszego wzrostu ilości produktu ekologicznego na rynku. Dlatego wymóg odpowiedniego przeznaczenia plonu został zastąpiony warunkiem wytworzenia produktów rolnictwa ekologicznego. Wprowadzono też wymóg sprzedaży co najmniej 50 % tych produktów. Jednak po dokonaniu tej zmiany, w trakcie weryfikacji wniosków złożonych przez rolników zaobserwowano problemy ze spełnieniem wymagań w zakresie udokumentowania przez rolników wprowadzenia na rynek 50 % produktów rolnictwa ekologicznego. Ograniczone możliwości przedłożenia dokumentów potwierdzających sprzedaż typu faktury, rachunki wynikają z faktu, że pakiet 2. Rolnictwo ekologiczne realizują w dużej części gospodarstwa małe, sprzedające w większości na miejscowy rynek. W tych okolicznościach, utrzymanie tego wymogu byłoby sprzeczne z dążeniami do wykorzystania potencjału małych gospodarstw w zakresie rozwoju produkcji ekologicznej. W związku z tym kolejnym rozporządzeniem zmieniającym zniesiono wymóg wprowadzenia na rynek co najmniej 50 % wielkości produkcji ekologicznej poszczególnych produktów rolnictwa ekologicznego wraz z obowiązkiem udokumentowania tego faktu. W nadesłanej do Biura Rzecznika odpowiedzi podkreślono także, że chociaż zmiana przepisów rozporządzenia rolnośrodowiskowego w zakresie wskazanego warunku miała miejsce na przestrzeni jednego roku, to była ona uproszczeniem dla rolników. Po wprowadzeniu tej zmiany rolnik nie musiał bowiem już udowadniać, że co najmniej 50 % wytworzonych przez niego produktów rolnictwa ekologicznego zostało wprowadzone na rynek.

Jednak zgłaszający się do Rzecznika rolnicy podkreślają, że zmiany przepisów wprowadzane w tym zakresie narażają ich na koszty, których nikt im nie zwraca. W związku z tym w kontekście powyższej odpowiedzi wskazać należy, że ograniczenia w

zakresie dokumentowania przez rolników realizujących pakiet 2. Rolnictwa ekologicznego warunków musiały być znane Ministerstwu już w momencie ich wprowadzania. Weryfikacja wniosków składanych przez rolników w ramach tego pakietu potwierdziła jedynie obiektywną trudność w zakresie udokumentowania przez rolników wprowadzenia na rynek 50 % produktów rolnictwa ekologicznego.

Rzecznik Praw Obywatelskich sygnalizował już swoje wątpliwości co do częstych zmian legislacyjnych w zakresie aktów określających warunki przyznawania pomocy finansowej w ramach PROW 2007 – 2013, w tym również w ramach rolnictwa ekologicznego. Swoimi uwagami Rzecznik podzielił się także z Najwyższą Izbą Kontroli. W dniu 17 kwietnia 2015 r. do Rzecznika Praw Obywatelskich wpłynęła informacja o wynikach kontroli przeprowadzonej przez NIK w zakresie wykorzystania środków publicznych w ramach programów rolnośrodowiskowych. Jedną z uwag końcowych przedstawionego raportu NIK odnosi się właśnie do częstych zmian warunków przyznawania płatności w ramach programów rolnośrodowiskowych określanych w rozporządzeniach Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, które jak podkreśliła Najwyższa Izba Kontroli, nie sprzyjają stabilizacji rozwoju określonych upraw.

Mając zatem powyższe na uwadze, działając na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2014 r., poz. 1648), zwracam się do Pana Ministra z uprzejmą prośbą o ustosunkowanie się do przedstawionego powyżej problemu związanego z częstymi zmianami wprowadzanymi przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi w zakresie warunków przyznawania pomocy w ramach rolnictwa ekologicznego.

Z poważaniem
Podpis na oryginale

Załącznik 2